

Η συνεργασία μεταξύ των γενεών

Διαγενεακή συνεργασία & ηγεσία

Η προώθηση της διαγενεακής ηγεσίας είναι ένας από τους κύριους στόχους της παγκόσμιας XEN σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχεδιασμό για τη χρονική περίοδο 2012-2015.

Το όραμα της XEN είναι μεγαλύτερες και νεότερες γυναίκες, αλλά και κορίτσια να ασκούν ηγεσία στη ζωή και τις κοινότητές τους και να τάσσονται υπέρ των δικαιωμάτων τους. Μέσω ενός μοντέλου *διαγενεακής συνεργασίας*, η XEN υποστηρίζει τη μετασχηματιστική, συνεργατική διαγενεακή ηγεσία για την προάσπιση και το σεβασμό των δικαιωμάτων των γυναικών. Ως παγκόσμιο κίνημα, η XEN με τη διαγενεακή συνεργασία και την ηγεσία αποσκοπεί στην κινητοποίηση των γυναικών, ιδιαίτερα των νέων γυναικών, ώστε να γίνουν ικανές συνήγοροι και ηγέτες σε θέματα προτεραιότητας, όπως η προάσπιση του δικαιώματος της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, η καταπολέμηση του HIV και του συναικόλουθου «στιγματος», καθώς και ο αγώνας για εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

Οι νεαρές γυναίκες πρέπει να συμμετέχουν και να εκπροσωπούνται σε όλα τα επίπεδα χάραξης και εφαρμογής πολιτικής. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να περιλαμβάνονται στα μέλη των κοινοβουλίων και των νομοθετικών σωμάτων αλλά και να συμμετέχουν στην υλοποίηση και την αξιολόγηση της πολιτικής πρακτικής. Μόνο μέσα από τη συστηματική συμμετοχή και εκπροσώπηση των νέων γυναικών σε αυτές τις διαδικασίες, τα κοινωνικά προγράμματα θα είναι πραγματικά βασισμένα στα ανθρώπινα δικαιώματα

*Παγκόσμια XEN
1^η Προτεραιότητα: Νέα Ηγεσία*

Η γυναικεία ηγεσία στοχεύει στην ενδυνάμωση αλλά και στην ενθάρρυνση των νέων γυναικών να γίνονται ηγέτιδες τόσο εντός όσο και εκτός της οργάνωσης, να οικοδομούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τις μεγαλύτερες γυναίκες και να προωθούν τη μετάδοση γνώσεων, την καθοδήγηση και την ανταλλαγή εμπειριών. Η διαγενεακή ηγεσία «τρέφεται» από τις διαφορετικές γενιές, τον πλούτο των εμπειριών και προσωπικών διαδρομών, τη μετάδοση της γνώσης, ώστε να αναδειχθούν οι νέες ηγέτιδες που θα μπορέσουν να διαδραματίσουν κρίσιμο και επικοινωνιακό ρόλο στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις κοινότητές τους και τον κόσμο γενικότερα.

Χαρακτηριστικά, η Bonnie Fatjo, Πρεσβευτής Καλής Θέλησης της Παγκόσμιας XEN σε

εκδήλωση¹ με θέμα: «Ο διαγενεακός διάλογος με εκτίμηση στην ηλικία» μετέφερε από-σπασμα ομιλίας της Πρώτης Κυρίας των ΗΠΑ, Μισέλ Ομπάμα, το οποίο περιείχε την ουσία της διαγενεακής συνεργασίας: «Στη ζωή μας πρέπει να έχουμε πάντα τρεις φίλους, αυτόν που περπατά μπροστά, είναι μέντοράς μας και μας καθοδηγεί, αυτόν που περπατά δίπλα μας και είναι μαζί μας σε κάθε βήμα του ταξιδιού και, τέλος, αυτόν για τον οποίο χαράσσουμε το δρόμο και ο οποίος θα συνεχίσει στα βήματά μας».

Σε όλους τους τομείς της ζωής, από τα πολιτικά όργανα έως τις εταιρικές συνεδριάσεις, οι γυναίκες έχουν περιορισμένο λόγο στις αποφάσεις που τις αφορούν. Οι νέες δεξιότητες βοηθούν τις γυναίκες να αξιοποιήσουν πλήρως τις ικανότητές τους ως ηγέτιδων.

Συνασπισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Ισότητα των Φύλων και την Ενδυνάμωση των Γυναικών

3^η Προτεραιότητα: Ηγεσία & Συμμετοχή

Πιστεύουμε ότι η επένδυση στη νέα ηλικιακή ηγεσία είναι μια επένδυση στο μέλλον. Η γυναικεία ηγεσία και ιδιαίτερα η γυναικεία ηγεσία μέσα στη ΧΕΝ αποτελεί ένα κρίσιμο σημείο. Αποτελεί μια απόδειξη της συλλογικής δύναμη ενός κινήματος που συγκεντρώνει νέα και παλαιότερα στελέχη για να επιφέρει την αλλαγή

Άρτεμις Καλαβάνου - Πρόεδρος ΧΕΝ Ελλάδος

Ποιες όμως προϋποθέσεις είναι απαραίτητες, ώστε η διαγενεακή συνεργασία μέσα στους κόλπους της οργάνωσης να είναι πιο αποτελεσματική; Η ανοικτή συζήτηση για σημαντικά θέματα, η εμπιστοσύνη, η συνεργασία για υιοθέτηση κοινού κώδικα επικοινωνίας, ο σεβασμός για τις διαφορετικές δεξιότητες και για τη διάθεση χρόνου και, κυρίως, η θέληση και η δέσμευση για δουλειά στην ομάδα είναι ορισμένες από αυτές.

Κάθε ηλικιακή ομάδα αισθάνεται την ανάγκη να είναι χρήσιμη και ενεργή και να νιώθει πως αναγνωρίζεται η προσφορά της. Οι παλιές γνώριμες της οργάνωσης με τον πλούτο της εμπειρίας, τα νέα κορίτσια με την ορμή τους, αλλά και οι γυναίκες της ενδιάμεσης γενιάς, που αφιερώνουν το χρόνο και το ταλέντο τους στην εθελοντική εργασία, παρά τις επαγγελματικές απαιτήσεις και τις οικογενειακές υποχρεώσεις τους, είναι σημαντικό να δουλεύουμε πλάι-πλάι και να νιώθουμε πόσο σημαντικό είναι ολόκληρο το έργο μας. **Ιδιαίτερα η μέση ηλικιακή ομάδα πρέπει να αναγνωρίζεται και να προωθείται ως μια «γέφυρα συνεργασίας» μεταξύ νεότερων και μεγαλύτερων γυναικών.**

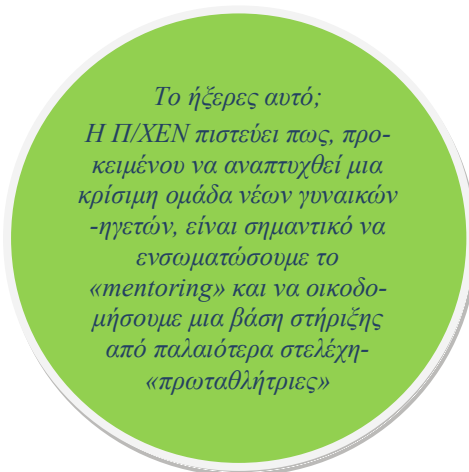
Όσο για τα εργαλεία της δουλειάς μας, δεν είναι άλλα από αυτά που χαρακτηρίζουν όλη τη διαδρομή μας στη ΧΕΝ: **Διάλογος** στα πλαίσια της ομάδας και **αξιολόγηση** για την **επανατροφοδότηση** των προσπαθειών μας. Ο διάλογος δεν παρέχει μόνο μια ευκαιρία για προβληματισμό και συλλογικές αποφάσεις, αλλά πάνω από όλα στη ΧΕΝ εξασφαλίζει έναν ασφαλές χώρο εντός του οποίου κάθε γυναίκα μπορεί να σταθεί μπροστά σε μια κατάμεστη αίθουσα και να μιλήσει δυνατά για πρώτη φορά. Ο διάλογος, βέβαια, δεν είναι από μόνος

¹ Στα πλαίσια της σύγκλησης εκ μέρους της Παγκόσμιας ΧΕΝ ενός «Διαγενεακού Διαλόγου» στο Φόρουμ της 56^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Κοινωνική Θέση των Γυναικών στο <http://www.worldwca.org/Events/Commission-on-the-Status-of-Women-CSW/CSW-2012/Embracing-history-with-splashes-of-innovation-intergenerational-dialogue-at-CSW>

του αρκετός για την αντιμετώπιση ορισμένων από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στην προσπάθειά μας για προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών. **Η έντιμη και σε βάθος αξιολόγηση αυτών των προκλήσεων και του έργου μας μπορεί να δώσει νέες πιθανές λύσεις και να τροφοδοτήσει νέες δράσεις.**

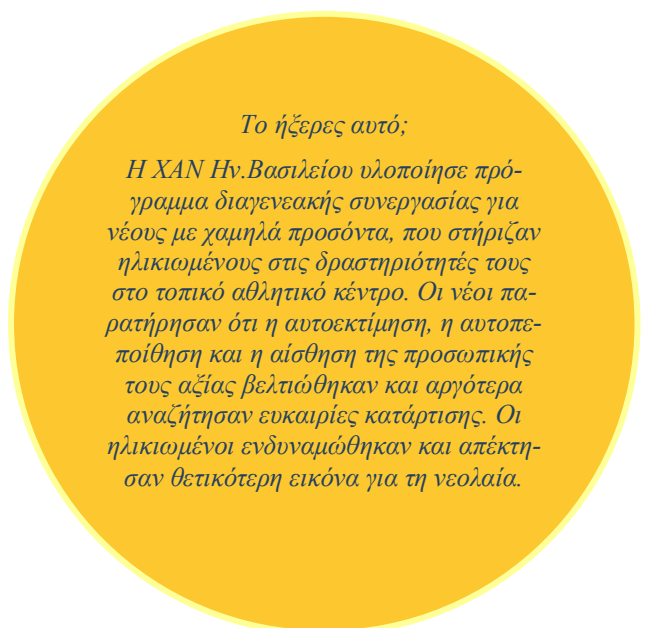
Η αναγνώριση της κοινής εμπειρίας μας, η ιστορική διαδρομή και «προίκα» μας καθώς και οι ορίζοντες, που ανοίγονται μπροστά μας, θέτουν τα θεμέλια της διαγενεακής συνεργασίας μέσα στις οργανώσεις μας. Όπως εύστοχα το έθεσε² η Jenna Lodge, εκπρόσωπος της ΧΕΝ ΗΠΑ: **«Η διαγενεακή συνεργασία είναι να αγκαλιάζει κανείς την ιστορία προσθέτοντας γενναιόδωρες πινελιές καινοτομίας».**

Προγράμματα Διαγενεακής Συνεργασίας

Η διαγενεακή συνεργασία δεν είναι μόνο ένα σημαντικό εργαλείο δουλειάς στην ομάδα για τα τοπικά μας κέντρα και ένας τρόπος να εξασφαλιστεί η συνέχεια του έργου μας για την προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών. Ούτε αφορά μόνο τη στήριξη της νέας ηγεσίας και την καθοδήγηση των νέων εθελοντριών, ώστε αξιοποιώντας το κεφάλαιο του παρελθόντος να προχωρήσουν υλοποιώντας το όραμα των γυναικών της ΧΕΝ για μια ισότιμη θέση των γυναικών στην ελληνική κοινωνία.

Μέσα από το σχεδιασμό και την υλοποίηση διαγενεακών προγραμμάτων προσφέρουμε ένα σημαντικό έργο στην κοινότητά μας, ενισχύουμε την κοινωνική συνοχή, διασφαλίζουμε την ιστορική συνέχεια στην γειτονιά μας και τιμούμε το παρελθόν και μέλλον των ανθρώπων που φροντίζουμε με την εθελοντική συνεισφορά μας.

² Εκδήλωση της Επιτροπής για τη «Κοινωνική Θέση των Γυναικών» του «Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών» στο <http://www.worldywca.org/YWCA-News/World-YWCA-and-Member-Associations-News/Intergenerational-Dialogue-at-CSW-55>

Με τη διαγενεακή πρακτική, καλώντας γυναίκες διαφορετικών ηλικιών στο κέντρο μας ανοίγουμε το «σπίτι» μας σε νέες φίλες, υπογραμμίζουμε πως κανένας δεν πρέπει να μένει ανενεργός, πως όλες οι γυναίκες είναι χρήσιμες και μπορούν να προσφέρουν σπουδαίο έργο στις γειτονιές τους.

Τα οφέλη για νέες και μεγαλύτερες γυναίκες, όπως και για την κοινότητα είναι πολλά και περιγράφονται εκτενώς παρακάτω.

Αυτό που είναι σημαντικό είναι να κατανοήσουμε τις ανάγκες της γυναίκας κάθε ηλικίας και την αξία της διαγενεακής συνεργασίας μέσα και έξω από την οργάνωσή μας.

Έχοντας τα παραπάνω υπόψη μας ας διερευνήσουμε το θεωρητικό πλαίσιο της διαγενεακής πρακτικής και των αναγκών των γυναικών της περιοχής μας και ας σκεφτούμε τρόπους που θα μας φέρουν όλες κοντά.

Διαγενεακή πρακτική

Αποσαφήνιση εννοιών

Η διαγενεακή πρακτική επιχειρεί να φέρει τους ανθρώπους κοντά σε στοχευμένες αμοιβαία επωφελείς δραστηριότητες, που προωθούν την κατανόηση και το σεβασμό μεταξύ των γενεών και συμβάλλουν στην οικοδόμηση της κοινωνικής συνοχής. Η διαγενεακή πρακτική έχει στόχο τον περιορισμό των αποκλεισμών και την ενσωμάτωση, και θεμελιώνεται σε θετικούς πόρους και στην πεποίθηση ότι νέοι και ηλικιωμένοι έχουν πολλά να διδαχθούν ο ένας από τον άλλο και να προσφέρουν στους γύρω τους.

Το ενδιαφέρον για προγράμματα διαγενεακής συνεργασίας αναπτύχθηκε τις τελευταίες δεκαετίες με το γιγαντισμό των αστικών κέντρων και την ψυχοκοινωνική αλλοτρίωση που ακολούθησε ως φυσική συνέπεια του. Συγκεκριμένα, η αποξένωση μεταξύ των γενεών συνδέθηκε με κοινωνικά προβλήματα που πλήττουν τις δύο ευάλωτες ηλικιακά ομάδες – νέους και ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας– και σχετίζονται με τη χαμηλή αυτοεκτίμηση, την περιθωριοποίηση, τον κατακερματισμό της οικογένειας και των κοινωνικών δικτύων. Από τις αρχές του 21ου αιώνα, η διαγενεακή πρακτική θεωρείται ένας τρόπος αντιμετώπισης των εντάσεων μεταξύ αυτών των ηλικιακών ομάδων, και ποικίλλει ανάλογα με τις προσεγγίσεις που έχουν καθιερωθεί σε κάθε κράτος.

Παράλληλα, η ανάπτυξη συμμετοχικών μορφών δημοκρατίας επικεντρώνεται στην ενεργοποίηση περισσότερων ατόμων στην τοπική δράση της κοινότητας και την αύξηση των κοινωνικών δικτύων σε κάθε γειτονιά. Η μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των γενεών θέτει τα θεμέλια για την υλοποίηση αυτής της φιλοδοξίας, καθώς διαμορφώνει κοινωνικά δραστήρια άτομα και υπεύθυνες κοινότητες.

Γενικότερα, η διαγενεακή πρακτική συνεισφέρει σε τρεις σημαντικούς τομείς:

α) Στην ατομική ανάπτυξη (που ιστορικά έχει δεχτεί τη μεγαλύτερη προσοχή)

β) στην ανάπτυξη της κοινότητας, με την έννοια της καλής γειτονίας

γ) στην ανάπτυξη της κοινωνικής ευθύνης, από οικουμενική οπτική

Είναι χρήσιμο να δούμε την εφαρμογή της διαγενεακής πρακτικής ως ένα συνεχές που καταγράφει τις διαφοροποιήσεις των προγραμμάτων ανάλογα με το βαθμό συνεργασίας ανάμεσα στις ηλικιακές ομάδες (βλ. παρακάτω πίνακα). Έχουμε δηλαδή τη δυνατότητα να σχεδιάζουμε και να υλοποιούμε προγράμματα που διαφοροποιούνται σε σχέση με τη διάρκειά τους. Αυτό σε κάθε περίπτωση θα επηρεάζει και τη σχέση που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες καθώς και τα αποτελέσματα του προγράμματος.

1		<p>Μαθαίνω για την άλλη ηλικιακή ομάδα</p> <p>Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν για τη ζωή των ανθρώπων άλλων ηλικιακών ομάδων, αλλά δεν υπάρχει προσωπική επαφή και συνεργασία. Π.χ. «Μαθαίνω για τη γήρανση» ως πρόγραμμα σπουδών στο σχολείο.</p>
2		<p>Έρχομαι σε επαφή, αλλά από απόσταση</p> <p>Οι συμμετέχοντες αποκτούν επαφή με χρήση εποπτικών μέσων. Π.χ. ανταλλαγή βίντεο, επιστολών, έργων τέχνης.</p>
3		<p>Εκδηλώσεις</p> <p>Η εκδήλωση προγραμματίζεται ως μια ευκαιρία συνάντησης. Π.χ. επίσκεψη σε γηροκομείο, καλλιτεχνική εκδήλωση.</p>
4		<p>Ετήσιες ή περιοδικές δραστηριότητες</p> <p>Οι συναντήσεις συμβαίνουν γίνονται σε ετήσια ή τακτική βάση και είναι τυπικά συνδεδεμένες με καθιερωμένες εκδηλώσεις της κοινότητας ή γιορτές. Π.χ. εορτασμός της Παγκόσμιας Μέρης Ημέρας Ηλικιωμένων, ετήσιος χορός.</p>
5		<p>Προγράμματα που αφορούν παρουσιάσεις-εκδηλώσεις</p> <p>Περιλαμβάνουν τακτικές συναντήσεις και κοινές δραστηριότητες. Ο διάλογος μεταξύ των γενεών, η ανταλλαγή εμπειριών και η μάθηση υποστηρίζονται σε σημαντικό βαθμό. Π.χ. ανέβασμα θεατρικού έργου, εκμάθηση δεξιοτήτων, mentoring.</p>
6		<p>Ανοικτά διαγενεακά προγράμματα</p> <p>Πρόκειται για προγράμματα από την προηγούμενη κατηγορία, που έχουν κριθεί επιτυχή σε ωφέλεια και συμμετοχή, και συνεπώς γίνονται σε σταθερή βάση και καθώς έχουν ενσωματωθεί πλήρως στις γενικές δραστηριότητες των φορέων. Π.χ. σταθερό εθελοντικό πρόγραμμα συμμετοχής ηλικιωμένων σε σχολικές δραστηριότητες-μαθήματα.</p>
7		<p>Τοπικές κοινότητες με διαγενεακές πρακτικές</p> <p>Οι αξίες της διαγενεακής πρακτικής ενσωματώνονται στη ζωή της κοινότητας, παρέχοντας ευκαιρίες για ουσιαστική δέσμευση και συνεργασία. Π.χ. υποστήριξη νέων οικογενειών από ηλικιωμένους, παροχή στέγης σε φοιτητές, δημιουργία πάρκου αναψυχής με κοινές δραστηριότητες για νέους και ηλικιωμένους.</p>

M. Kaplan, 2004, «M, Toward an intergenerational way of life», *Journal of Family & Consumer Sciences*, 96 (2): 5-9.

Ο στόχος των διαγενεακών προγραμμάτων

Τα προγράμματα διαγενεακής συνεργασίας φέρνουν κοντά τα μέλη της κοινότητας προκειμένου μέσα από μια ισότιμη συμμετοχή να δραστηριοποιηθούν σε ενέργειες που εμπλουτίζουν τη ζωή όλων και θέτουν σε νέα βάση τη δυναμική αλληλεπίδραση των ανθρώπων. Συγκεκριμένα, διακρίνονται οφέλη τόσο για το κοινωνικό σύνολο όσο και για τους ίδιους τους συμμετέχοντες:

Οφέλη υιοθέτησης διαγενεακών πρακτικών για την κοινότητα

- Ⓢ Άρση αρνητικών αντιλήψεων και πεποιθήσεων των ηλικιωμένων και των νέων – διαμόρφωση μιας θετικής εικόνας για τη γήρανση.
- Ⓢ Αύξηση της συμμετοχής των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στη Διά Βίου Μάθηση.
- Ⓢ Ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά.
- Ⓢ Μείωση των επιπέδων εγκληματικότητας και του φόβου του εγκλήματος μέσω της καλύτερης κατανόησης μεταξύ των γενιών και της υιοθέτησης θετικών προτύπων.
- Ⓢ Ανάπτυξη της συνοχής της κοινότητας και του αισθήματος του «ανήκειν» στις γειτονιές.
- Ⓢ Ενίσχυση της υγείας και της ευεξίας ως κοινωνικών αγαθών.
- Ⓢ Αξιοποίηση αστικών περιοχών ως κοινόχρηστων χώρων αναψυχής και κοινωνικοποίησης για όλες τις ηλικίες.
- Ⓢ Διαμόρφωση φιλόξενων γειτονιών, όπου όλοι μπορούν να ζήσουν και να μεγαλώσουν με αξιοπρέπεια.
- Ⓢ Ανάπτυξη των οικογενειακών δεσμών.

Οφέλη υιοθέτησης διαγενεακών πρακτικών για τους ηλικιωμένους

- 📌 Ενεργός συμμετοχή στην κοινότητα.
- 📌 Αίσθημα ικανοποίησης από τη ζωή.
- 📌 Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης.
- 📌 Διά βίου εκπαίδευση – εκμάθηση δεξιοτήτων.
- 📌 Αίσθημα χρησιμότητας.
- 📌 Δημιουργία φιλικών δεσμών με άλλα μεγαλύτερα μέλη της κοινότητας.
- 📌 Ευκαιρία για προσφορά.
- 📌 Ευκαιρία για μετάδοση εμπειριών ζωής και γνώσεων.
- 📌 Ευκαιρία για άρση αρνητικών στερεοτύπων σχετικά με τη νεολαία και δημιουργία δικτύων με τους νέους.

Οφέλη υιοθέτησης διαγενεακών πρακτικών για τα παιδιά και τους νέους

- Ανάπτυξη θετικών στάσεων απέναντι στη γήρανση.
- Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης.
- Ανάπτυξη του αισθήματος της κοινότητας και της κοινωνικής ευθύνης.
- Καλλιέργεια της παράδοσης, της ιστορικής συνέχειας και της κουλτούρας.
- Ευκαιρία για άρση αρνητικών στερεοτύπων σχετικά με τις μεγαλύτερες ηλικίες και δημιουργία δικτύων με τους ηλικιωμένους.

Όροι εφαρμογής

Η ουσία της διαγενεακής πρακτικής είναι η **οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης** μεταξύ όλων των συμμετεχόντων. Πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου ότι χρειαζόμαστε **στόχους** και **πλάνα** ενεργειών. Η διάδραση ανάμεσα στις γενιές δεν μπορεί να αφηθεί στην τύχη της, αλλά ούτε και να υπαγορευθεί η δημιουργία σχέσεων.

Επίσης, εκείνο που πρέπει να προβληματίζει είναι πώς μπορούμε να υποβοηθήσουμε τη συνεργασία, και όχι πώς να κατευθύνουμε ή να δίνουμε οδηγίες. Υπό αυτή την έννοια, πρέπει να δίνονται ευκαιρίες στους συμμετέχοντες να γνωριστούν, να επικοινωνήσουν, να αλληλεπιδράσουν σε δραστηριότητες.

Το πρόγραμμα με τις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες πρέπει να έχει ροή, να μην είναι κουραστικό, αλλά ούτε να έχει κενά. Η ποικιλία δραστηριοτήτων, η μακρά διάρκεια και η δυνατότητα για ανατροφοδότηση ενισχύουν την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων και τη δημιουργία σχέσεων συνεργασίας και φιλίας. Είναι σημαντικό ο συντονιστής να διστάσει τότε πρέπει να ολοκληρώσει μια δραστηριότητα, καθώς και να διαθέτει υλικό για εναλλακτικές δραστηριότητες, αν υπάρξει αλλαγή σχεδίων.

Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό να εμπλουτιστούν οι δεξιότητες των συμμετεχόντων με δράσεις που αφορούν την επίλυση προβλημάτων και συγκρούσεων και τη χρήση θετικών προτύπων. Η υπόθεση αυτή θα εμβαθύνει τον τρόπο αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων και θα εξασφαλίσει την επίτευξη του κυριότερου σκοπού των διαγενεακών προγραμμάτων, δηλαδή την εμπέδωση πνεύματος συνεργασίας ανάμεσα στους νέους και τους ηλικιωμένους.

Οι αναγκαίες δεξιότητες των συντονιστών διαγενεακών προγραμμάτων αφορούν τους παρακάτω τομείς:

- Σχεδιασμό και υλοποίηση συναντήσεων.
- Συγγραφή και παρουσίαση ομιλιών σε κοινό.
- Διευκόλυνση-στήριξη.
- Επικοινωνία.

Πιο συγκεκριμένα, ένας αποτελεσματικός συντονιστής διαγενεακού προγράμματος, για να αποτελέσει αληθινό κρίκο στην αλυσίδα συνεργασίας των γενεών, πρέπει να διακρίνεται για μια σειρά γνώσεων, προσόντων, δεξιοτήτων και χαρακτηριστικών προσωπικότητας, όπως:

- Ⓜ Διάθεση να είναι καλός ακροατής.
- Ⓜ Ευελιξία.
- Ⓜ Γνώσεις για τις δυνατότητες μάθησης νέων και ηλικιωμένων.
- Ⓜ Αμεσότητα.
- Ⓜ Υπομονή.
- Ⓜ Ικανότητα επικοινωνίας.
- Ⓜ Ικανότητα διαχείρισης χρόνου.
- Ⓜ Χιούμορ.
- Ⓜ Ζεστασιά.
- Ⓜ Ενθουσιασμό.
- Ⓜ Δημιουργικότητα.
- Ⓜ Αυτοπεποίθηση.

Διεθνείς πρακτικές – παραδείγματα εφαρμογής διαγενεακών προγραμμάτων στην κοινότητα

● Αφήγηση ιστοριών με σκοπό τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής

Έρχονται σε επαφή νέοι και μεγαλύτεροι ενώ ένας αφηγητής τους βοηθάει να μοιραστούν τις ιστορίες τους. Οι ιστορίες της κοινότητας παρουσιάζονται σε ανοικτή εκδήλωση. Στόχος είναι άτομα από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα και διαφορετικές ηλικίες να αλληλεπιδράσουν, να καταρριφθούν αρνητικά κοινωνικά στερεότυπα και να δημιουργηθεί ένα κοινό αίσθημα της ιστορίας της γειτονιάς τους.

● Οι γενιές μαζί στην απασχόληση

Στόχος του προγράμματος είναι να προσελκύσει και να εκπαιδεύσει μια μικρή ομάδα εθελοντών ώριμης ηλικίας, ώστε να γίνουν ικανοί να βοηθήσουν νέους εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης να εξελιχθούν και να διεκδικήσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας και τον κοινωνικό στίβο.

● Ενεργός γήρανση

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στη βελτίωση της υγείας των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, τη μείωση της απομόνωσης και του φόβου του εγκλήματος. Μαθητές ηλικίας 14-17 χρόνων βοηθούν ηλικιωμένους να αναπτύξουν δεξιότητες στην πληροφορική, στη χρήση κινητού τηλεφώνου και στα συστήματα ειδοποίησης κινδύνου. Επίσης, λαμβάνουν μέρος και στο ανέβασμα θεατρικής παράστασης.

● Ομάδα βιβλίου

Μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εθελοντές μεγαλύτερης ηλικίας συμμετέχουν σε συζητήσεις για λογοτεχνικά βιβλία, αλλά και μοιράζονται εμπειρίες ζωής. Ιδιαίτερα επιλέγονται

θέματα που αφορούν την ιστορική μνήμη, προσωπικές ιστορίες, κοινωνικά θέματα, θέματα που σχετίζονται με την κοινότητα, την καλή γειτονία κλπ.

● Ψηφιακή φωτογραφία και ομάδα βιβλίου

Μαθητές και εθελοντές μεγαλύτερης ηλικίας από την τοπική κοινότητα συνεργάζονται για να αποτυπώσουν εικόνες της γειτονιάς τους και της ιστορίας της. Οι συμμετέχοντες ανταλλάσσουν ιδέες και αποκτούν νέες δεξιότητες στη φωτογραφία, στην εκτύπωση, στην ψηφιακή διαμόρφωση εικόνων και τις τεχνικές έρευνας.

● Ζωντανή ιστορία

Αυτό το πρόγραμμα μνήμης έχει στόχο την ανάσωση αναμνήσεων και εμπειριών ζωής των ηλικιωμένων μελών της κοινότητας και περιλαμβάνει συνεδρίες για την προφορική ιστορία και επισκέψεις στο δημοτικό σχολείο για καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής.

● Σπουδές ΜΜΕ

Εθελοντές όλων των ηλικιών εργάζονται σε ομάδες για να συλλέξουν ιστορικές μνήμες και εμπειρίες. Οι μαθητές διδάσκονται τη χρήση βίντεο, τεχνικές συνέντευξης και επεξεργασίας οπτικού και ακουστικού υλικού με χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

● Πρόγραμμα Mentoring

Σε αυτό το πρόγραμμα καθοδήγησης και υποστήριξης οι ηλικιωμένοι εθελοντές παρέχουν ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του σχολείου. Επίσης, παρέχουν στήριξη σε αδύνατους μαθητές δημοτικού κατά τη μετάβασή τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

● Η πόλη μου/η γειτονιά μου

Στο καλλιτεχνικό αυτό πρόγραμμα συμμετέχουν μαθητές γυμνασίου και λυκείου παίρνοντας συνεντεύξεις από ηλικιωμένους σχετικά με ιστορίες της ζωής τους και στη συνέχεια τις ζωντανεύουν μέσα από την καλλιτεχνική δημιουργία (χορό, θέατρο, μουσική, εικαστικά). Οι καλλιτέχνες, δηλαδή, παράγουν μια σύντομη παρουσίαση αναδημιουργώντας τις ιστορίες σε διάφορες μορφές τέχνης.

● Οι μνήμες του παρελθόντος έμπνευση για το μέλλον

Σε αυτό το πρόγραμμα ιστορικής μνήμης της κοινότητας δημιουργείται ένα «κιβώτιο» με αναμνήσεις/υλικό που αποκρυσταλλώνει την προφορική παράδοση μέσα από τις διηγήσεις των ηλικιωμένων. Το κουτί αναμνήσεων παρέχει πρόσθετους πόρους/υλικό διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

● Περιβαλλοντικό project

Νέοι ηλικίας 10-13 χρόνων συνεργάζονται με μεγαλύτερους κατοίκους για να διαμορφώσουν και να αναδείξουν το τοπίο της γειτονιάς τους. Συγκεκριμένα, γίνεται διάπλωση χώρων αναψυχής για να χρησιμοποιηθούν από την κοινότητα και να φιλοξενήσουν διαγενεακές δραστηριότητες.

● Η ιστορία των παιχνιδιών/εργαστήρι κούκλας

Ηλικιωμένοι μαθαίνουν σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας τα παιχνίδια της δικής τους νιότης και συζητούν για τα σύγχρονα παιχνίδια. Όλοι μαζί κατασκευάζουν χειροποίητες κούκλες και παιχνίδια του παρελθόντος και του παρόντος.

● Φυσικό περιβάλλον και άγρια ζωή, φυσική ιστορία και αστική ανάπτυξη

Παιδιά σχολικής ηλικίας και νέοι συνεργάζονται με μεγαλύτερους κατοίκους για να ενημερώσουν τη γειτονιά και να δραστηριοποιηθούν σε περιβαλλοντικά θέματα και προβλήματα, όπως η διαχείριση βιώσιμων πόρων (π.χ. νερό), η βοήθεια σε αδέσποτα ζώα, η μείωση χρήσης χημικών επικινδυνών για την υγεία, η χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, η υλοποίηση «πράσινων έργων» στη γειτονιά κ.ά.

● Η κουζίνα της ψυχής

Μικροί και μεγάλοι μοιράζονται τη χαρά της δημιουργίας στην κουζίνα – μαγειρεύουν φαγητά του παρελθόντος και του μέλλοντος, μοιράζονται τις συνταγές τους με την κοινότητα και συντάσσουν έντυπα ευαισθητοποίησης για την οικιακή οικονομία, την υγιεινή διατροφή, την πολυμορφία της μαγειρικής κτλ. Σε πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιούνται προϊόντα που έχουν καλλιεργήσει οι ίδιοι οι συμμετέχοντες σε κοινοτικούς κήπους.

● Τεχνολογία για όλους

Τα παιδιά καταρρίπτουν τα στερεότυπα και αναλαμβάνουν το ρόλο του δασκάλου, γνωρίζοντας στους ηλικιωμένους τον κόσμο του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών.

Παραδείγματα δραστηριοτήτων

(που μπορούν να ενταχθούν σε προγράμματα για τη δημιουργία κλίματος συνεργασίας ή να προηγηθούν ως διερευνητικά μέσα για το σχεδιασμό μελλοντικών προγραμμάτων)

- Διαγωνισμός παιδικής φωτογραφίας.
- Διαγωνισμός μαγειρικής.
- Δημιουργία ενός παρτεριού με λουλούδια – συλλογή πεταλούδων κλπ.
- Μαθήματα παραδοσιακών χορών ή διαγωνισμός χορού.
- Ίδρυση μουσείου οικογενειακής ιστορίας ή ιστορίας της γειτονιάς.
- Έκθεση φωτογραφίας γενεαλογικών δέντρων.
- Εορτασμός εθίμων και παραδόσεων.
- Διαγωνισμός ομοιότητας παππούδων/γιαγιάδων και εγγονών.
- Προβολή ταινιών.
- Κυνήγι θησαυρού σχετικά με την ιστορία της γειτονιάς.
- Διαγωνισμός σκίτσου με θέμα τη διαγενεακή αλληλεπίδραση.
- Διαγωνισμός παραμυθιού-δημιουργικής γραφής ιστοριών.
- «Κάψουλα χρόνου».
- Περιήγηση στη γειτονιά.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

XEN & Διαγενεακή Συνεργασία και Ηγεσία

- XEN Ελλάδα (2001). Οι γυναίκες δημιουργούν έναν ασφαλή κόσμο - Τεύχος 9 στο http://www.xen.gr/Publication_UN9.pdf
- Intergenerational Dialogue at CSW 55 στο <http://www.worldywca.org/Events/Commission-on-the-Status-of-Women-CSW/CSW-2011/Intergenerational-Dialogue-at-CSW-55>
- Embracing history, with splashes of innovation: intergenerational dialogue at CSW στο <http://www.worldywca.org/YWCA-News/World-YWCA-and-Member-Associations-News/Embracing-history-with-splashes-of-innovation-intergenerational-dialogue-at-CSW>
- UNICEF. Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού στο http://www.neagenia.gr/appdata/documents/simvasie_child.pdf
- Ευρωπαϊκό Έτος Ενεργούς Γήρανσης & Αλληλεγγύης ανάμεσα στις Γενεές στο <http://europa.eu/ey2012/ey2012.jsp?langId=en>

Θεωρητικό Υπόβαθρο

- Πορίσματα Α' Διεθνούς Συνεδρίου της Παγκόσμιας Οργάνωσης «International Consortium for Intergenerational Programmes» υπό την Αιγίδα της UNESCO στο *Connecting Generations – A Global Perspective, Conference Report, 2-4 April 2002, Keele University, UK* στο <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/keelereport.pdf>
- Kaplan, M. School-based Intergenerational Programs. Penn State University. UNESCO Institute for Education στο <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/schoolbasedip.pdf>
- UNESCO CHAIR INTERNATIONAL LEADERSHIP TRAINING PROGRAMME: A GLOBAL INTERGENERATIONAL FORUM: *Empowering Young Leaders to be Agents of Positive Change*, Asia Regional Forum, Thailand. November 1 - 10, 2012, http://www.internationalpeaceandconflict.org/forum/topics/unesco-chair-international-leadership-training-programme_global?xg_source=activity#UHfRZa7c5bw
- Pinto, T. Οδηγός Ιδεών για το Σχεδιασμό και την Εφαρμογή Δια-ηλικιακών Έργων. Μαζί χθες, σήμερα και αύριο. Έργο Mainstreaming Intergenerational Solidarity, Lifelong Learning Programme-Grundtvig στο http://www.matesproject.eu/GUIDE_21_versions/Greek.pdf
- Hatton-Yeo, A. & Ohsako, T. (Eds). Intergenerational Programmes: Public Policy and Research Implications. An International Perspective. UNESCO Institute for Education & The Beth Johnson Foundation στο <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/intergen.pdf>
- Διαγενεακά Προγράμματα και Κοινωνικό Κεφάλαιο: Kerka, S., Intergenerational Learning and Social Capital, ERIC Clearinghouse on Adult Career and Vocational Education Columbus OHIO, ERIC Digest στο <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED478947.pdf>
- Willem van Vliet, Creating Livable Cities for All Ages: Intergenerational Strategies and Initiatives, University of Colorado, USA στο http://www.unhabitat.org/downloads/docs/6264_30721_CreatingLivableCitiesforAllAges.pdf
- Οδηγός Διαγενεακής Πρακτικής: St. Thomas University στο <http://www.stthomasu.ca/research/youth/manual/program.htm>
- Kaplan, M, Toward an intergenerational way of life, *Journal of Family & Consumer Sciences*, 96 (2), 5-9, 2004 στο <http://www.questia.com/library/1P3-618703041/toward-an-intergenerational-way-of-life>
- Έρευνα για την αξιολόγηση Διαγενεακών Προγραμμάτων: Ayala, J., Intergenerational Programs: Perspectives of Service Providers in One Canadian City, *Journal of Intergenerational Relationships*, Vol. 5, 2007 στον Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας Βρετανίας, SCIE Athens service, <http://www.scie-socialcareonline.org.uk>
- Ευρωπαϊκό Έτος Ενεργούς Γήρανσης και Αλληλεγγύης μεταξύ των Γενεών στο www.ando.gr/eurodirect/news/EE2012.pdf

Διεθνείς Πρακτικές - Παραδείγματα εφαρμογής Διαγενεακών Προγραμμάτων στην Κοινότητα

- Οδηγός στη Διαγενεακή Πρακτική και εργαλεία: Generations Together and Inspiring Communities programmes. Centre for Intergenerational Programmes & Beth Johnson Foundation στο <http://www.centreforip.org.uk/resources/toolkits-and-guides>
- Πρόγραμμα Επαγγελματικού Προσανατολισμού «Mentoring Hearts Program» της οργάνωσης «Seniors and Kids Intergenerational Programs», Ontario, Canada στο <http://www.goskip.org/our-programs/mentoring-hearts/>
- Περιβαλλοντικά Προγράμματα Διαγενεακής Πρακτικής και συνεργασία για τη δημιουργία της Εθνικής Ατζέντας για το Περιβάλλον και τη Γήρανση (National Agenda for the Environment and the Aging), United States Environmental Protection Agency στο <http://www.epa.gov/aging>
- Πρόγραμμα Διαγενεακής Πρακτικής «Grow it, cook it, eat it!» του Δήμου του Μάντσεστερ σε συνεργασία με τον οργανισμό «Centre for Intergenerational Practice» στο <http://www.centreforip.org.uk>
- Εθνικό Πιλοτικό Πρόγραμμα Διαγενεακής Πρακτικής «Generations Together» υπό την αιγίδα του «Department for Education UK»: «The soul soup recipe book» στο <http://www.centreforip.org.uk/res/documents/page/soul%20soup20proof58smaller.pdf>
- YMCA Volunteering Programme in the Hollies Day Center UK. European Map of Intergenerational Learning στο <http://www.emil-network.eu/res/documents/resource/YMCA%20Volunteering%20Programme.pdf>
- Καπούλα, Α. Ταινιοθήκη της Ελλάδος. Αφιέρωμα: Ενεργός γήρανση και διαγενεακή αλληλεγγύη, 20/09/2012 στο <http://www.protagon.gr/?i=protagon.el.article&id=14036>
- Εκδήλωση διαγενεακής αλληλεγγύης του Μουσ. Σχολείου Άρτας, 15η Μαΐου 2012 στο http://gym-mous-artas.art.sch.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=33:ekdhlvshghranshs&catid=10&Itemid=136
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα e-government στο <http://www.diego-project.eu/>
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «generations@school Project» στο <http://www.11492009-gats.historypin.com/en/>
- Κέντρο Οικογενειακής Ενδυνάμωσης της XEN Μπατόν Ρουζ στο <http://www.ywca.org/site/pp.asp?c=ejIPK6OYG&b=66622>
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Διαγενεακής Συνεργασίας στο Δήμου Ηλιούπολης «Εκμάθηση Η/Υ σε άτομα άνω των 50 ετών» στο <http://europa.eu/ey2012/ey2012main.jsp?catId=975&langId=en&mode=initDetail&initiativeId=300&initLangId=en>

Παραδείγματα δραστηριοτήτων

Developing an Intergenerational Program in Your *Early Childhood Care and Education Center*. A GUIDEBOOK FOR EARLY CHILDHOOD PRACTITIONERS. Pennstate University στο <http://pubs.cas.psu.edu/freepubs/pdfs/agrs89.pdf>

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

<http://www.unwomen.org/>

<http://www.worldywca.org/>

<http://www.ippf.org/>

<http://www.emil-network.eu/>

http://www.matesproject.eu/GUIDE_21_versions/English.pdf

<http://www.matesproject.eu/>

<http://www.memoro.org/>

<http://www.if.org.uk/>

<http://jir.ucsur.pitt.edu/>

<http://www.50plus.gr/>

Χρήσιμα βήματα για τον προγραμματισμό και την ενεργοποίηση εθελοντριών

ΒΗΜΑ Α

Οι πρώτες σκέψεις για το πρόγραμμα....

- **Διαβάστε με προσοχή**, αναζητήστε τις ιδέες που είναι εφαρμόσιμες στη δική σας τοπική κοινωνία/κοινότητα.
- **Συζητήστε αναλυτικά μεταξύ σας** για το τί σας αρέσει περισσότερο ή τί δεν θεωρείτε εφαρμόσιμο και μοιραστείτε τις σκέψεις, τον ενθουσιασμό ή τις ανησυχίες σας.
- **Βρείτε** την ομάδα που θα απευθυνθείτε (ομάδα στόχος).
- **Γίνετε δημιουργικές**, προσθέστε στοιχεία από την εμπειρία σας.

ΒΗΜΑ Β

Προετοιμασία του προγράμματος

- **Προσκαλέστε** αυτές με τις οποίες θα μοιραστείτε τη χαρά της υλοποίησης του προγράμματος. Αναζητήστε και **άλλες γυναίκες** με διαφορετικά ενδιαφέροντα, που θα φέρουν το δικό τους ενθουσιασμό και τις δικές τους δεξιότητες στην ομάδα.
- **Συμφωνήστε** για τη λειτουργία της ομάδας σας με βάση τις αρχές μας: σεβασμός στη γνώμη των άλλων -συλλογικές αποφάσεις και ευθύνες - καταμερισμός εργασιών.
- **«Οικειοποιηθείτε» όλες μαζί** τους στόχους του προγράμματος.
- Να είστε **«ανοικτές»**, δοκιμάστε **καινούργια πράγματα**, **υιοθετήστε** μια «φρέσκια» ματιά στην προσέγγιση σας, κάντε κάτι **διαφορετικό στην επικοινωνία σας**, στις μεθόδους σας, **δώστε τη σφραγίδα σας**.

Βήμα Β1:

Ενημερώστε το ευρύτερο κοινό πολύπλευρα

Δοκιμάστε με*

- **Ενημερωτικό φυλλάδιο** (που θα δίνετε στους ενδιαφερόμενους).
- **Ανακοίνωση/αφίσα** (π.χ. στον πίνακα του Κέντρου, σε κεντρικά σημεία της κοινότητας, στο Δημαρχείο κ.λπ.).
- **Ανάρτηση** στην ιστοσελίδα/blog /λογαριασμό κοινωνικής δικτύωσης του Κέντρου.
- **Αποστολή και αίτημα για την ανάρτηση** της ανακοίνωσης/αφίσας στην ιστοσελίδα του Δήμου ή σε ηλεκτρονικές εφημερίδες της πόλης.
- **Αποστολή της ανακοίνωσης/αφίσας** στα πανεπιστημιακά και τεχνολογικά ιδρύματα της πόλης.

** ενδεικτικά και όχι περιοριστικά. Κάθε πόλη, γειτονιά ή δήμος έχει τα δικά του «κεντρικά» σημεία πληροφόρησης τα οποία θα πρέπει να αναζητήσετε. Επίσης κάθε κοινωνική ή ηλικιακή ομάδα έχει τους δικούς της τρόπους ενημέρωσης*

Τα παραπάνω είναι καλό να τα ετοιμάσουν **οι ίδιες οι εθελόντριες του προγράμματος**. Επίσης είναι ένας καλός τρόπος προσέλκυσης νέων εθελοντριών. Για παράδειγμα η δημιουργία ενός εντύπου και η διάχυσή του σε ηλεκτρονικά μέσα, που απαιτεί γνώσεις και καλό χειρισμό ηλεκτρονικού υπολογιστή, μπορεί να είναι το αντικείμενο εθελοντικής εμπλοκής και ενεργοποίησης κάποιων νέων γυναικών από το περιβάλλον σας ή την κοινότητα.

Με όποιο τρόπο και αν επιλέξετε να ενημερώσετε το κοινό στο οποίο απευθύνεστε, είναι απαραίτητο να συμπεριλάβετε όλες τις πληροφορίες:

- Τον τίτλο του προγράμματος, της δράσης, της εκδήλωσης κ.λπ.
- Ποιος το οργανώνει.
- Το κοινό στο οποίο απευθύνεται (αν δεν απευθύνεται στο ευρύτερο κοινό αλλά π.χ. σε άνεργες νέες γυναίκες).
- Το χώρο που θα πραγματοποιηθεί.
- Τη διάρκεια και τη συχνότητα των συναντήσεων (αν πρόκειται για πρόγραμμα που απαιτεί περισσότερες συναντήσεις).
- Την ημερομηνία έναρξης ή την ημερομηνία που θα γίνει η εκδήλωση
- Τις ώρες και τα τηλέφωνα επικοινωνίας για περισσότερες πληροφορίες

ΒΗΜΑ Β2

Οι εθελόντριες, που θα ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους, θα πρέπει είναι **καλά ενημερωμένες** για όλα τα παραπάνω που αφορούν το πρόγραμμα αλλά και για τη ΧΕΝ.

ΒΗΜΑ Γ

Εφαρμογή του Προγράμματος

Δεν είστε μόνες σας. Ζητήστε τη βοήθεια εμπειρότερων στελεχών του Κέντρου αλλά και των επαγγελματικών στελεχών της ΧΕΝ Ελλάδος, όπου δυσκολεύεστε. **Όλες μαζί θα βρούμε την κατάλληλη λύση!**

ΒΗΜΑ Δ

Αξιολόγηση

Μην τη φοβάστε! Θα σας βοηθήσει να εντοπίσετε τι κάνατε σωστά και τι δε δούλεψε ακριβώς όπως το είχατε σχεδιάσει.

Με την αξιολόγηση

- Υπολογίζουμε **τι** έχουμε επιτύχει.
- Εκτιμούμε τη **σημασία** αυτού που πετύχαμε.
- Ερμηνεύουμε το **πώς** συνέβη αυτό για να σχεδιάσουμε εξίσου καλά ή και **καλύτερα** μελλοντικές δραστηριότητες (ανατροφοδότηση).

Η αξιολόγηση **πραγματοποιείται**

- **σε κάθε φάση ενός προγράμματος ή μιας δράσης.** Έτσι μπορείτε να παρέμβετε και να κάνετε έγκαιρα τις αναγκαίες αλλαγές **και**
- **στο τέλος** για να εντοπίσετε τα θετικά ή αρνητικά στοιχεία. Θα σας βοηθήσει να καταλάβετε τι θα διατηρήσετε ή τι θα αλλάξετε την επόμενη φορά.

Για τα εργαστήρια (αφορά προγράμματα που έχετε σχεδιάσει να περιλαμβάνουν εργαστήρια)

ΘΕΣΤΕ ΤΟΝ ΡΥΘΜΟ/ΤΟΝΟ: Είναι σημαντική η ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα. Τονίστε τη σημασία του απορρήτου («ό,τι λέγεται μένει εντός της ομάδας») και του σεβασμού των διαφορετικών απόψεων των μελών της ομάδας. Καλλιεργήστε ένα κλίμα αδελφότητας και διασκέδασης μεταξύ των συμμετεχουσών.

Η γνωριμία, το σπάσιμο του πάγου και η εμπύχωση της ομάδας είναι απαραίτητα για να δημιουργήσετε ένα ασφαλές περιβάλλον.

ΑΝΑΜΙΞΤΕ ΚΑΙ ΤΑΙΡΙΑΞΤΕ: Οι οδηγίες του εργαστηρίου αποτελούν σπινθήρες για να πυροδοτήσουν τη δράση και την ενδυνάμωση των νέων γυναικών.

Αφήστε τις ασκήσεις να εξάψουν τη δημιουργικότητα και να κινητοποιήσουν τις νέες γυναίκες πάνω στα θέματα που τις επηρεάζουν.

ΠΛΑΙΣΙΩΣΤΕ: Καθώς προετοιμάζετε το εργαστήριο προσαρμόστε τις δραστηριότητες ώστε να ταιριάζουν καλύτερα στην ομάδα με την οποία θα δουλέψετε. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι πρέπει να αφήσετε κάτι εκτός, να αλλάξετε μια υπόθεση εργασίας (case study) ή μια κατάσταση για να είναι πιο κοντά σε αυτό που συμβαίνει στην κοινότητά σας. Εσείς γνωρίζετε καλύτερα την περιοχή σας. Χρησιμοποιήστε τις ειδικότητές σας για να αυξήσετε τη γνωστική εμπειρία των συμμετεχουσών.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ: Για κάθε θέμα που θα απασχολήσει την ομάδα πρέπει να υπάρχει μια βασική εισαγωγή. Ωστόσο, αυτό ίσως δεν είναι αρκετό για να σας δώσει τη δυνατότητα να απαντήσετε σε ερωτήματα που ίσως προκύψουν στο εργαστήριο. Ως μέρος της προετοιμασίας για το εργαστήριο κάντε έρευνα πάνω στο θέμα και εξασφαλίστε ότι αισθάνεστε ικανές να απαντήσετε σε ενδεχόμενες ερωτήσεις των συμμετεχουσών.

Αν η ομάδα με την οποία δουλεύετε αποφασίσει ότι θα έχει μια πιο βαθιά γνώση του θέματος, σκεφτείτε την πιθανότητα να καλέσετε έναν ειδικό ομιλητή ως μέρος του εργαστηρίου, ή να εμπλέξετε την ίδια την ομάδα σε μια έρευνα έτσι ώστε να συγκεντρώσει περισσότερες πληροφορίες.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: Αν προκύψουν ερωτήσεις κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου που δεν μπορείτε να απαντήσετε, παραδεχτείτε ότι δεν έχετε όλες τις απαντήσεις και σκεφτείτε τρόπους να βρείτε την απαραίτητη πληροφορία. Να είστε δημιουργικές και να βρείτε τη λύση μαζί με τις συμμετέχουσες.

*Αμερικής 11 -106 72 Αθήνα
Τηλ.: 210-3624291 Fax: 210-36 22 400
E-mail: grammatia@xen.gr
Website: www.xen.gr
<https://www.facebook.com/xenellados>*